

Toelichting archeologie BP Maasdijk Tuindersweg 38

Aardwetenschappelijke, historische en archeologische gegevens

Uit de toelichting bij de Geologische Kaart valt af te leiden dat de Maasdijk halverwege de 13^e eeuw is aangelegd, waarna er buitendijks strandafzettingen werden afgezet. Deze strandafzettingen maakten deel uit van een haakwallencomplex ten zuiden van de lijn Monster-Naaldwijk en liggen in het verlengde van de meer westelijk gelegen Staalduinen, waar door opstuiving van de strandafzettingen duinen waren ontstaan. Het plangebied is gelegen in deze zone met strandafzettingen.¹ In 1644 werd het gebied rondom het plangebied op last van Frederik Hendrik ingepolderd. Dit resulteerde in het ontstaan van de Oranjepolder.

De oudst bekende gedetailleerde afbeelding van het plangebied is de kaart van Kruikius uit 1712 (zie afb. 1). Hierop is te zien dat in het noordwestelijke deel van het plangebied bebouwing aanwezig is. Op de Topografische Militaire Kaart uit 1850-1864 is eveneens bebouwing te zien. Het omliggende terrein is in gebruik als grasland. Hier lijken enkele kleinere gebouwtjes te staan. Deze situatie blijft nagenoeg ongewijzigd tot vandaag de dag. Wel zijn de bijgebouwtjes verdwenen.

In 2011 is een archeologisch quickscan uitgevoerd naar het plangebied. Hierin is geconcludeerd dat in het plangebied een boerderij gelegen was ('Derde Hoeve'), die haar oorsprong heeft in de tijd dat de Oranjepolder werd drooggelegd, de eerste helft van de 17^e eeuw. Ten noordwesten van de huidige kern Maasdijk werden destijds vier boerderijen gebouwd, die genummerd werden vanuit het noordwesten. Op kaartmateriaal uit de 19^e eeuw en het begin van de 20^e eeuw is deze boerderij nog te zien. Een verwachting voor andere archeologische periodes wordt niet benoemd. Er wordt geadviseerd een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek uit te voeren.² Dit advies is destijds onderschreven door de gemeente Westland.

350 m ten noorden van het plangebied werd op het adres Tuindersweg 19 een booronderzoek uitgevoerd. Vanaf het maaiveld tot 110 cm –mv is een in de 19^e of 20^e eeuw omgewerkte of opgebrachte laag aanwezig. Hieronder zijn duinafzettingen op wadplatafzettingen aangetroffen. Er is sprake van een lage archeologische verwachting. Er is dan ook geen vervolgonderzoek geadviseerd.³

Op een locatie aan de overzijde van De Derde Hoeve, aan de Tuindersweg 35, is eveneens een booronderzoek uitgevoerd. De bouwvoor bleek hier 25-45 cm dik te zijn. Onder de bouwvoor zijn zand- en zandige kleilagen aangetroffen. De aard van deze afzettingen wijst op sterke mariene invloeden. Er zijn geen vindplaatsen aangetroffen. Er is dan ook geen vervolgonderzoek geadviseerd.⁴

Ruim 300 m ten oosten van het plangebied werd aan de Prinses Maximastraat een booronderzoek uitgevoerd. Hierbij zijn strandafzettingen van een haakwalcomplex aangetroffen. Tot 70-130 cm –mv is de bodem omgewerkt.⁵

Regelgeving en beleid

Rijksbeleid

De Wet op de archeologische monumentenzorg (een wijzigingswet van de Monumentenwet 1988) is het eindresultaat van de implementatie van het Europese Verdrag inzake de bescherming van het archeologisch erfgoed in de Nederlandse Wetgeving. De Wet bevat 3 belangrijke uitgangspunten:

- het streven naar behoud in situ van archeologische waarden;

---

¹ Vos, Steur & Heijink 1984.

² Kruijthof 2011.

³ Hakvoort 2015.

⁴ Bult & De Bruin 2005.

⁵ Huizer 2014.

- het tijdig betrekken van de archeologische waarden in de ruimtelijke ordening door het opnemen van harde juridische eisen in bestemmingsplannen;
- de verstoorder betaalt voor het onderzoek en de documentatie van archeologische waarden als behoud in de bodem niet tot de mogelijkheden behoort.

Gemeentelijk beleid

Op 26 juni 2012 heeft de gemeente Westland haar archeologische beleidskaart vastgesteld. Op deze kaart is weergegeven waar in de gemeente (en in welke mate) kans is op het aantreffen van archeologische resten, uitgedrukt in een verwachtingszone. Aan deze verwachtingszones zijn ondergrenzen gekoppeld, die aangeven wanneer archeologisch onderzoek vanwege een voorgenomen ontwikkeling nodig is. De beleidskaart geeft een globaal inzicht in de te verwachten archeologie, in het bestemmingsplan wordt het beeld aangescherpt.

Het archeologiebeleid legt vast hoe de gemeente Westland met haar bodemarchief omgaat.⁶ De gemeente Westland stelt met dit beleidsplan:

- ondergrenzen vast (uitgedrukt in oppervlakte en diepte) die duidelijk aangeven of een initiatiefnemer dan wel vergunningaanvrager verplicht is archeologisch vooronderzoek te laten verrichten;
- de in dit beleidsplan opgestelde normen vast teneinde deze normen op te nemen in alle bestemmingsplannen;
- de beleidskaart vast.

Zones met archeologische waarden of verwachtingen

Op de gemeentelijke beleidskaart is voor het plangebied één zone met archeologische waarden en archeologische verwachtingen aangegeven, verwachtingszone III (zie afb. 2).⁷ De kaart is voor dit bestemmingsplan aangevuld met informatie afkomstig uit historische en archeologische bronnen. Voor de zones gelden verschillende vrijstellingsgrenzen.

Functieaanduiding	Beleidszone	Vrijstellingsgrens
Swr-1	Historisch bekend erf	Plangebied > 0 m ² & bodemingreep > 30 cm –mv
Swr-2	Verwachtingszone III	Plangebied > 500 m ² & bodemingreep > 50 cm –mv

Tabel 1. Overzicht van de vrijstellingsgrenzen t.a.v. archeologisch onderzoek

Bekende archeologische vindplaats (swr-1)

Voor het historisch bekende erf (mogelijk boerderij Derde Hoeve) geldt dat getracht moet worden om bodemingrepen te voorkomen die tot aantasting van de aanwezige archeologische waarden leiden. Indien dit niet mogelijk is en er bodemingrepen worden gepland die de vrijstellingsgrens van 0 m² en 30 cm beneden maaiveld overschrijden, dient archeologisch onderzoek als voorwaarde te worden gesteld bij het verlenen van een omgevingsvergunning.

Verwachtingszone III (swr-2)

Verwachtingszone III bestaat uit het Laagpakket van Wormer (in de diepere ondergrond), het Hollandveen Laagpakket en de dekafzettingen van het Laagpakket van Walcheren in het binnendijks gebied. Omdat zich periodiek bewoningsmogelijkheden voordeden in het veengebied vanaf de Midden

⁶ Kerkhof 2012.

⁷ Kerkhof 2012.

IJzertijd geldt hier een middelhoge verwachting voor het aantreffen van resten uit de IJzertijd, Romeinse tijd, Middeleeuwen en Nieuwe tijd. Daarnaast kunnen in dit gebied tot nu toe nog onbekende duinafzettingen van Ypenburg en Voorburg worden aangetroffen (met een hoge verwachting voor de aanwezigheid van archeologische resten vanaf de vroege prehistorie). Archeologische resten worden in deze zone verwacht op dezelfde diepte als in Verwachtingszones I en II. De dichtheid van archeologische vindplaatsen zal echter aanzienlijk kleiner zijn, waardoor hier een vrijstellingsgrens van plangebieden tot 500 m² wordt gehanteerd.⁸

Conclusie

Volgens de beleidskaart van de gemeente Westland ligt het plangebied in verwachtingszone III, waar een ondergrens geldt van 500 m² en 50 cm –mv.⁹ Een uitzondering hierop is een historisch bekend erf (mogelijk boerderij Derde Hoeve). Hier geldt een vrijstellingsgrens van 0 m² en 30 cm –mv (zie afb. 3).

Literatuur

Bult, E.J. & J. de Bruin, 2006: *De locaties Greenpack en Tuindersweg 35 te Maasdijk in de gemeente Westland. Een Inventariserend Veldonderzoek (IVO)*, DAR 60.

Hakvoort, A., 2015: *Maasdijk, Tuindersweg 19, Gemeente Westland, Archeologisch bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek (IVO; verkennende/karterende fase)*, Transect-rapport 756.

Huizer, J., 2014: *Prinses Máximastraat 6-14, Maasdijk (gem. Westland), Een Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek*, ADC-rapport 3758.

Kerkhof, M., 2012: *Toelichting bij de archeologische beleidskaart van de gemeente Westland*, DAN 20, Delft.

Kruijthof, M., 2011: *ArcheoScan Tuindersweg 28 Maasdijk, Gemeente Westland*.

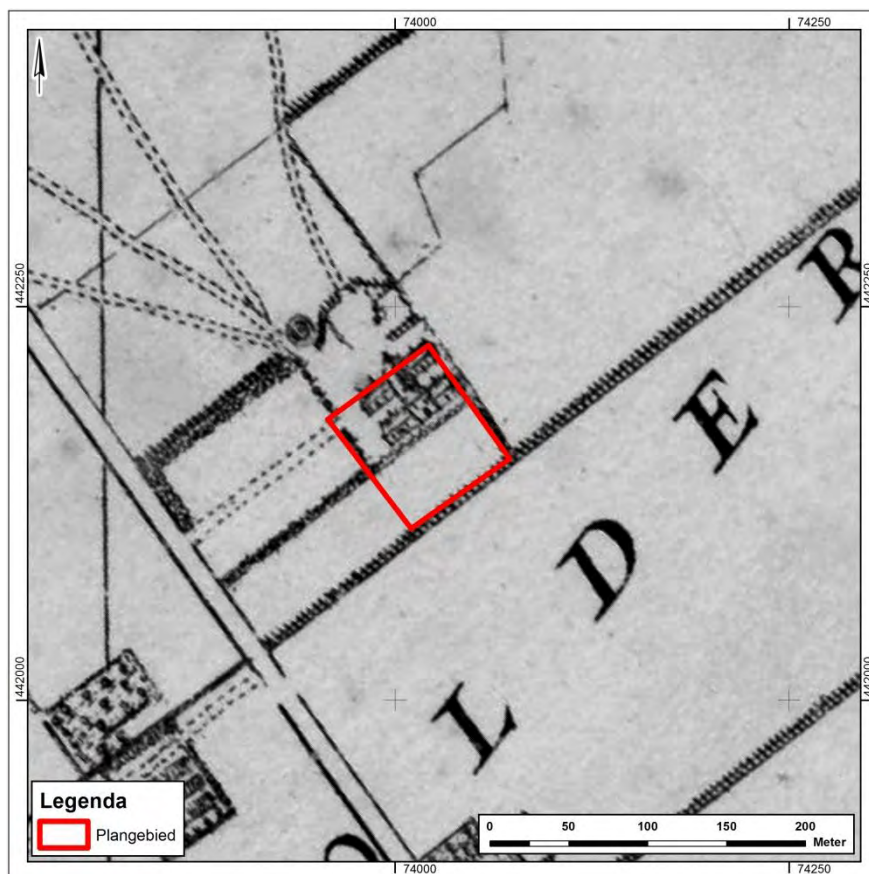
Kruikius, N. & J. Kruikius, 1977 (1712): *’t Hooge heemraedschap van Delflant met de steden, dorpen en ambachten*, Alphen aan den Rijn.

Vos, G.A., G.G.L. Steur & W. Heijink, 1984: *Bodemkaart van Nederland 1:50.000 : toelichting bij kaartblad 37 West Rotterdam. Stiboka*, Wageningen.

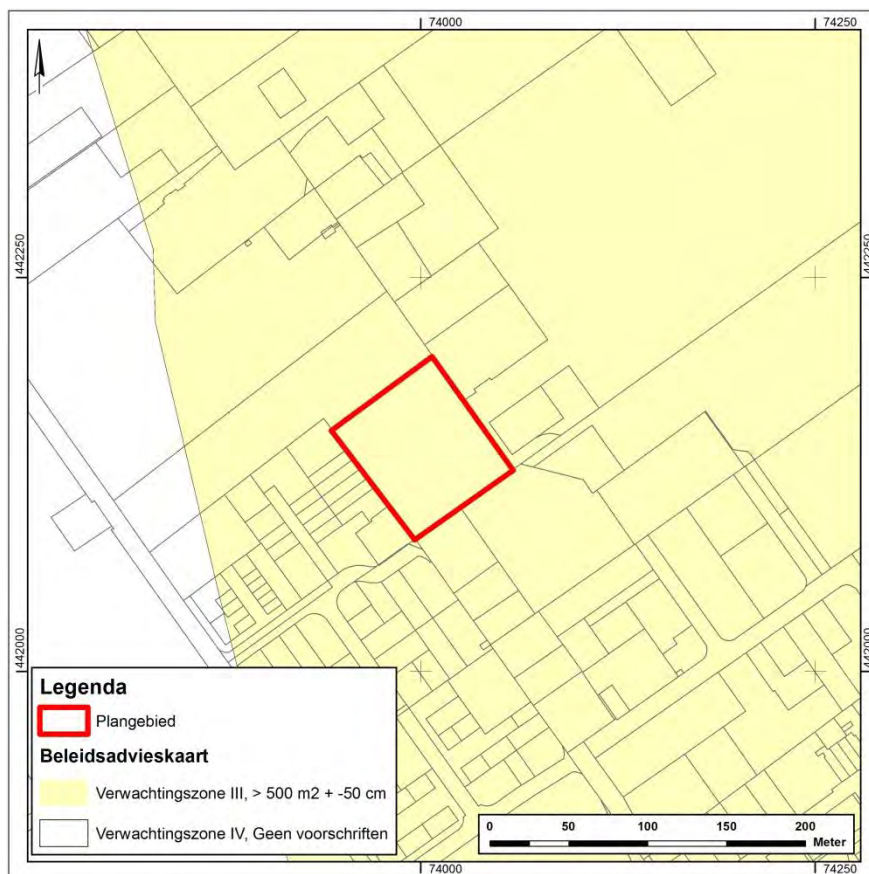
---

⁸ Kerkhof 2012.

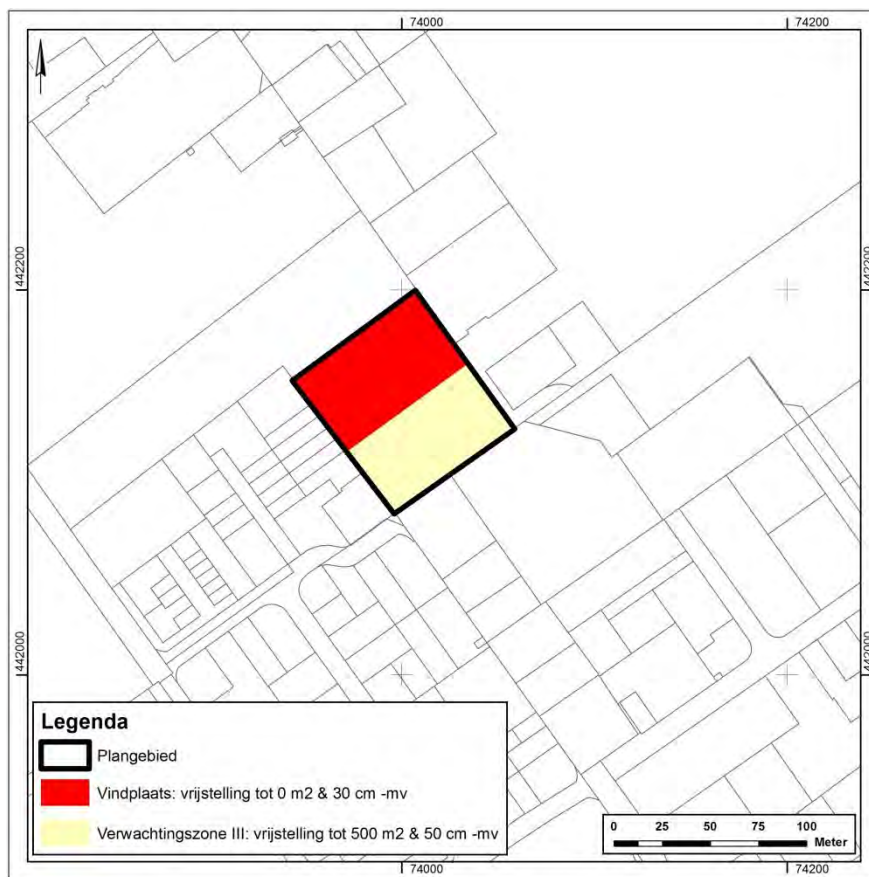
⁹ Kerkhof 2012.

Afb. 1 Het plangebied op de kaart van Kruikius (1712)

Afb. 2 Het plangebied op de beleidskaart

Afb. 3 Bestemmingsplankaart

Planregels

Artikel X Waarde – Archeologie

X.1 Bestemmingsomschrijving

De voor "Waarde - Archeologie" (WR-A) aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor de bescherming van archeologische waarden.

X.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd, met dien verstande dat:

- indien strijd ontstaat tussen het belang van de bescherming van de archeologische waarden als bedoeld in dit artikel en het bepaalde in de overige artikelen prevaleert de bestemming "Waarde -Archeologie";

en gelden tevens de volgende bouwregels ten aanzien van:

X.2.1 Onderliggende bestemming

Op de gronden mogen ten behoeve van de onderliggende bestemming(en) bouwwerken, met inachtneming

van de voor de betrokken bestemming(en) geldende (bouw-)regels, binnen de beschermingszone worden gebouwd, mits:

- a. voor de verlening van de omgevingsvergunning burgemeester en wethouders schriftelijk advies hebben gevraagd aan de archeologische deskundige van de gemeente Westland of een daarvoor in de plaats gestelde deskundige, tenzij geen archeologisch onderzoek benodigd is.

X.2.2 Uitzonderingen onderliggende bestemming

De verplichting voor een archeologisch onderzoek geldt niet voor:

- a. kassen;
- b. bouwwerken, werken en werkzaamheden ter plaatse van de functieaanduiding "(swr-1)" met een maximale oppervlakte van 0 m² en maximale diepte beneden maaiveld van 30 cm;
- c. bouwwerken, werken en werkzaamheden ter plaatse van de functieaanduiding "(swr-2)" met een maximale oppervlakte van 500 m² en maximale diepte beneden maaiveld van 50 cm;

X.2.3 Voorwaarden

Indien uit het in lid X.2.1 onder a. genoemd archeologisch onderzoek blijkt dat de archeologische waarden

van de gronden als gevolg van het verlenen van de omgevingsvergunning voor het bouwen kunnen worden

verstoord, verbindt het bevoegd gezag één of meer van de volgende voorwaarden aan de omgevingsvergunning:

- a. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor de archeologische waarden in de bodem kunnen worden behouden;
- b. de verplichting tot het doen van opgravingen in de zin van artikel 1, onder h, van de Monumentenwet 1988;
- c. de verplichting de werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden die leiden tot de bodemverstoring, te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van archeologische monumentenzorg die voldoet aan de door het bevoegd gezag bij de vergunning te stellen kwalificaties.

X.3 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

X.3.1 Verbod

Het is verboden op of in de gronden met de dubbelbestemming "Waarde - Archeologie" zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken en werkzaamheden te verrichten:

- a. ter plaatse van de functieaanduiding "(swr-1)" grondwerken dieper dan 30 cm, waartoe worden gerekend het ophogen, afgraven, woelen, mengen, diepploegen,

- egaliseren en ontginnen van gronden, alsmede het vergraven of dempen van (hoofd-)watergangen en waterpartijen en het aanleggen van drainage;
- b. grondwerken dieper 50 cm, waartoe worden gerekend het ophogen, afgraven, woelen, mengen, diepploegen, egaliseren en ontginnen van gronden, alsmede het vergraven of dempen van (hoofd-)watergangen en waterpartijen en het aanleggen van drainage;
- c. het verlagen en verhogen van het waterpeil;
- d. het aanleggen of rooien van bos of boomgaard, waarbij stobben worden verwijderd;
- e. het aanleggen van ondergrondse transport-, energie-, of telecommunicatieleidingen en daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur;
- f. het aanleggen en verwijderen van verhardingen ten behoeve van wegen, paden, parkeergelegenheden en andere oppervlakteverhardingen;

X.3.2 Uitzonderingen verbod

Het verbod als bedoeld in lid X.3.1 is niet van toepassing op werken of werkzaamheden die:

- a. betrekking hebben op normaal onderhoud en beheer;
- b. waarmee is of mag worden begonnen ten tijde van het van kracht worden van het plan;
- c. die mogen worden uitgevoerd krachtens een verleende omgevingsvergunning;
- d. die archeologisch onderzoek betreffen of daarop zijn gericht;
- e. welke betrekking hebben op:
  - kassen;
  - bouwwerken, werken en werkzaamheden ter plaatse van de functieaanduiding "(swr-1)" met een maximale oppervlakte van 0 m² en maximale diepte beneden maaiveld van 30 cm;
  - bouwwerken, werken en werkzaamheden ter plaatse van de functieaanduiding "(swr-2)" met een maximale oppervlakte van 500 m² en maximale diepte beneden maaiveld van 50 cm;

X.3.3 Voorwaarden

- a. de werken of werkzaamheden die onder het verbod vallen, zijn slechts toelaatbaar indien uit archeologisch onderzoek blijkt dat de archeologische waarden niet worden verstoord;
- b. indien uit het onder a. genoemd archeologische onderzoek blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het verlenen van de Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden kunnen worden verstoord, verbindt het bevoegd gezag één of meer van de volgende voorwaarden aan de omgevingsvergunning:
  - de verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor de archeologische waarden in de bodem kunnen worden behouden;
  - de verplichting tot het doen van opgravingen in de zin van artikel 1, onder h, van de Monumentenwet 1988;
  - de verplichting de werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden die leiden tot de bodemverstoring, te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van archeologische monumentenzorg die voldoet aan de door het bevoegd gezag bij de vergunning te stellen kwalificaties;
  - voor de verlening van de omgevingsvergunning hebben burgemeester en wethouders schriftelijk advies gevraagd aan de archeologische deskundige

van de gemeente Westland of een daarvoor in de plaats gestelde deskundige, tenzij geen archeologisch onderzoek benodigd is.